

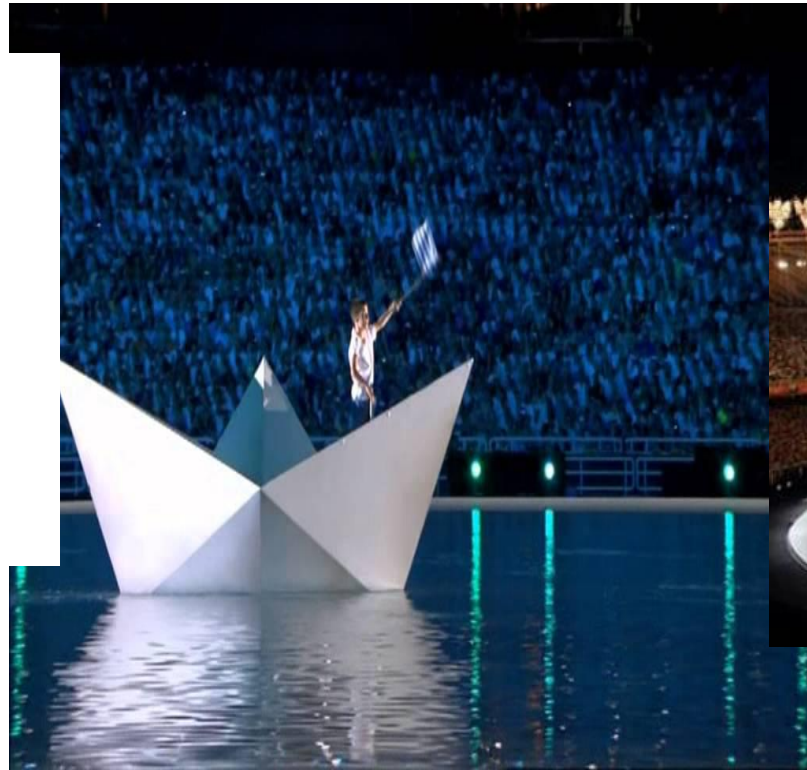
Μάθημα 12ο

Ολυμπιάδα 2004

TM ©

ATHENS 2004

Ολυμπιάδα 2004

- Προβολή εθνικής ταυτότητας
- Διεκδίκηση αναγνώρισης
- Αναβάθμιση της αναγνωρισιμότητας της χώρας
- 10.500 αθλητές
- 2 εκ. επισκέπτες
- ΜΜΕ= ενσώματη παρουσία της παγκοσμιοποίησης/Χρηματιστήριο προβολής αναφέρει ο Λιάκος

- 1989 συμβολισμός εκατό χρόνων
- Διάπλαση του κέντρου της Αθήνας
- Συστήματα ασφάλειας και παρακολούθησης= Οι Έλληνες πλήρωσαν τις φοβίες της Δύσης
- 1,2 δις πενταπλάσιο από Ατλάντα
- Τελετή έναρξης= η εθνική ταυτότητα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης
- Η ιστορία μέσα από την κοσμολογία και ταύτιση με τον δυτικό θεατή
- Αντικείμενα με εικόνες viral (αέναη επανάληψή τους σε τουριστικούς οδηγούς, διαδίκτυο βιβλία τα τηλεοπτικά δίκτυα εξέπεμπαν με φόντο την Ακρόπολη
- Πόσο στοίχισαν;

Δεκέμβρης 2008

- Σάββατο 6/12/2008: Γρηγορόπουλος
- Δεν υπήρχαν πολιτικά αιτήματα, ούτε δημιουργήθηκε κάποιο συντονιστικό όργανο= ήταν απλώς μια έκφραση αγανάκτησης
- Εντάσεις: αμέσως αντέδρασαν νέοι που κατέλαβαν το Πολυτεχνείο, την Νομική, Την ΑΣΣΟΕ
- «κουκουλοφόροι»: Μολότωφ και πυρπολούν το κέντρο σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα κλπ.
- Ο Σύριζα κατηγορήθηκε για υπόθαλψη κουκουλοφόρων

- Μαθητές και Μαθήτριες κάνουν συγκεντρώσεις και πορείες, λεηλασίες και βιαιοπραγίες
- Σκέψεις για επιβολή στρατιωτικού νόμου
- Ετερογένεια και ποικιλομορφία κόσμου που συμμετείχε
- Martin Luther King: «οι ταραχές είναι η γλώσσα όσων δεν ακούγονται»
- Cultural transfers= πολιτισμικές μεταφορές και δυναμικός μετασχηματισμός τους από το ένα περιβάλλον στο άλλο
- Το 2008 ο Μάης 1968 μεταφράζεται διαφορετικά/ αμφίθυμη σχέση με το παρελθόν
- Delete history
- Τέλος μεταπολιτευτικής συναίνεσης

Αίτια (σύμφωνα με τον Λιάκο, 2019, Ο ελληνικός 20^{ος} αιώνας)

1.«Ιστορία ερχόμαστε»

- Ερχόμαστε από το μέλλον
- Πολιτισμικές μεταφορές
- Remember the 6th of December

2.Κοινωνικά προβλήματα

- Κατάρρευση του κέντρου
- ½ εκ. ζουν στο κέντρο Έλληνες και μετανάστες (παράνομο εμπόριο και γκετοποίηση)
- Αύξηση των εξαρτημένων από ναρκωτικά 1984-2004
- Κοινωνικός διαχωρισμός βορρά νότου στην Αθήνα αλλά και στην

3.Οικογένεια σε κρίση

- Ταινία κυνόδοντας του Αγγελόπουλου: μιλά για την περικόλειστη ελληνική οικογένεια των προαστίων= πρόκειται για μια αλληγορία για τον τεχνητό κόσμο στα χρόνια της ευημερίας
- Υπερπροστατευτική μειλίχια οικογένεια, ενδοοικογενειακή βία- οι μετασχηματισμοί στην οικογένεια κρύβουν κοινωνική ενέργεια

4.Οι συνοικίες το Σαββατόβραδου

- Μοναστηράκι, Γκάζι, Ψυρρή
- Έδωσαν ισχυρή ροπή στο γεγονός που αποτέλεσε ένα εφαλτήριο για να εκτοξευθεί η οργή σε όλη την Ελλάδα

5. Μαθητικές καταλήψεις: κρίση στην παιδεία

- 1990-2010 κινητοποιήσεις εκπαίδευσης
- Άνοδος βιοτικού επιπέδου= ζήτηση περισσότερης και καλύτερης εκπαίδευσης
- 1999 όσοι έδιναν τόσοι έμπαιναν στο πανεπιστήμιο: αυτό δεν σημαίνει και εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης (πχ. Θέμα επαγγελματικής αποκατάστασης εφόσον υπάρχει μεγάλη προσφορά πτυχιούχων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς, διόγκωση της παραπαιδείας, σχολές υψηλής ζήτησης από υψηλά κοινωνικά στρώματα)
- 2006-7 μεταρρυθμίσεις Μαριέτας Γιαννάκου
- Πίσω από αυτό ήταν για παράδειγμα το ακαδημαϊκό πρεκαριάτο: μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί ή νεαροί διδάσκοντες κοινωνικών επιστημών όλοι σε σχέση ανασφαλούς και επισφαλούς εργασίας

6.Κινήματα πόλης: πλέγμα καταλήψεων/ στέκια, κοινωνικοί χώροι

- Κίνημα Squating (Viila Αμαλίας, City Plaza)
- Εργατικό κίνημα δεν υπήρχε

7.Πολιτικός βιόκοσμος

- Αλλάζει ο τρόπος διαμαρτυρίας στην εποχή του εκσυγχρονισμού
- 1989: Περεστρόικα (αναδιάρθρωση) και γκλάσνοστ (διαφάνεια): χάθηκε το βασικό αφήγημα για την αριστερά
- 1999: Σηάτλ
- 2001: Γένοβα Ιταλίας
- 2008: Φλωρεντία : ριζοσπαστική αριστερά και ανάδειξη του Σύριζα

Ριζοσπαστικοποίηση της άκρας δεξιάς

Τρεις κύκλοι του ακροδεξιού κόμματος

- 1945
- 1970: Ψυχρός πόλεμος, δικτατορία
- 1990: αντίδραση στην ένταση της μετανάστευσης (ΛΑΟΣ, ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ)

Μεγαλοϊδεατισμός πομπώδης εθνικισμός, πνεύμα ξενηλασίας

- Χρυσή Αυγή ομώνυμο περιοδικό
- 1991: πολιτική οργάνωση παραστρατιωτική με ναζιστικού τύπου δομή, νοοτροπία, εκπαίδευση/Λαϊκή νεανική υποκουλτούρα
- 2013: σκοτώνει τον μουσικό της χιπ χοπ Παύλο Φύσσα και ξεσπάει ένα ανελέητο πογκρόμ μεταναστών
- Blood and honour (διαδικτυακός τόπος)
- Μουσικά συγκροτήματα- «μίλα ελληνικά ή ψόφα»

Η οικονομική κρίση

2008: οικονομική κρίση

Με τα επίσημα στοιχεία η χώρα μας βρισκόταν στην 26^η θέση (Human Development Index) παγκοσμίως (συνδυάζει δείκτες προσδόκιμου ζωής, ακαδημαϊκών επιδόσεων και εισοδήματος)

- Σύννεφα: Μικρή εμπιστοσύνη στους θεσμούς- κυνισμός διαφθοράς, ανάπτυξη οικονομίας σε σαθρά θεμέλια
- Δεν ήταν φούσκα η ανάπτυξη (πχ. Αύξηση των εξαγωγών ωστόσο εμπόδια που μπλόκαραν τον ανταγωνισμό σε κρίσιμους τομείς
- Εύπορα νοικοκυριά, υψηλά επίπεδα κατανάλωσης, υψηλούς δείκτες ποιότητας ζωής
- Η χώρα είχε την πολυτέλεια να αγνοεί τα προβλήματά της

- 2008: Κρίση στην Αμερική
- Αρχικά η Ελλάδα δεν επηρεάστηκε αλλά μετά ήρθε το χάος
- Αδυναμία δανεισμού από τις διεθνείς αγορές
- **spreads** το ασφάλιστρο που απαιτούν οι επενδυτές για να αγοράσουν ομόλογα του ελληνικού αντί του γερμανικού δημοσίου- χαμηλά λόγω της ένταξης στην ΕΟΚ τα οποία εκτοξεύτηκαν με την αμερικανική κρίση- κάθε υπερχρεωμένο κράτος τέθηκε υπό στενή παρακολούθηση
- Η Ελλάδα από 35 σε 230 bps- μονάδες

- 2007: επανεκλογή της ΝΔ η οποία άφησε τα φορολογικά έσοδα να καταρρεύσουν
- Καθυστέρηση λήψης αποφάσεων (σκάνδαλα και ραγδαία επιδείνωση της οικονομίας)
- Ζήτησε συναίνεση η ΝΔ με τα άλλα κόμματα, ωστόσο ο Γ. Παπανδρέου προτίμησε την πόλωση και την παροχολογία και αυτό το έκανε γιατί θεώρησε όπως σημειώνει ο Καλύβας (2015, σ.233) «πως η πολιτική υπερίσχυε της οικονομίας κατά το γνωστό μοτίβο της Μεταπολίτευσης»
- Πρόωρες εκλογές το 2009= Γ.Παπανδρέου: Κεϊνσιανή λογική τόνωσης της οικονομίας «λεφτά υπάρχουν» για αυτό και προχώρησε σε αυξήσεις μισθών και συντάξεων άνω του πληθωρισμού (αποιδιωτικοποίηση λιμανιού Πειραιά και Ολυμπιακής)

- Απρίλης 2009: Eurostat
- Μέγεθος ελλείματος 15,6 %
- Ιανουάριος 2010 ελληνικά spreads 380 μονάδες= ζητήθηκε βοήθεια από το ΔΝΤ
- Πλαστά στοιχεία στους διεθνείς οργανισμούς
- Οι κρατικές δαπάνες 41% πάνω από τα έσοδα
- Χρέος στο εξωτερικό, μεγάλο έλλειμα στο ισοζύγιο των τρεχουσών συναλλαγών με το εξωτερικό
- 3 μνημόνια: 2010, 2012, 2015
- Τρόικα: εκπρόσωποι δανειστών

Αίτια της κρίσης

Τρία ήταν τα αίτια κρίσης

- **Ευρωπαϊκές/ θεσμικές αιτίες κρίσης**
- **Εγχώριες/ οικονομικές αιτίες**
- **Εγχώριες/ πολιτικές αιτίες**

Ευρωπαϊκές/ Θεσμικές αιτίες κρίσης

- Ατέλειες σχεδιασμού του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος
- Συνθήκη Μάαστριχτ 1992: κοινό νόμισμα με διατήρηση της δημοσιονομικής κυριαρχίας του κάθε κράτους- μέλους

- Το μόνο που είχε καθοριστεί είναι το όριο του ΑΕΠ ΣΕ 3%
- Επομένως, ήταν στη διακριτική ευχέρεια των κρατών να είναι εντάξει σε σχέση με αυτό το όριο
- Δεν υπήρχε σχέδιο έκτακτης ανάγκης και αντιμετώπισης οποιοδήποτε προβλήματος και ρητή υποχρέωση για παροχή στήριξης από την Ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα
- Ο σχεδιασμός του ευρώ οδηγούσε σε κρίση
- Ζήτημα όχι παραβίασης κανόνων αλλά ελαττωματικών κανόνων

Εγχώριες/ οικονομικές αιτίες

- Η Ελλάδα είχε πάντα μεγάλο δημόσιο χρέος
- ΑΕΠ= τζίρος του κράτους
- 2010 τα 2/3 του δημόσιου χρέους βρίσκονταν σε χέρια ξένων τραπεζών
- Το 2010 όλα τα κόμματα υποχρεώθηκαν να ψηφίζουν νόμους αντίθετους με το πρόγραμμά τους.
- Πρόβλημα με την άμεση φορολογία (κάτι σαν πολιτισμικό χαρακτηριστικό των Ελλήνων) 28 δις
- Ο ισχυρισμός περί τεμπέληδων Ελλήνων δεν ευσταθεί αλλά μη παραγωγικών

Εγχώριες/ πολιτικές αιτίες

- Στην ελληνική κοινωνία οι άμεσα ωφελούμενοι διέθεταν την πολιτική επιρροή να μπλοκάρουν τις μεταρρυθμίσεις που έθιγαν τα συμφέροντά τους
- Η κοινωνία διείσδυσε στην πολιτική διεκδικώντας ευνοϊκή νομοθεσία
- Αρ. 164/ 2004 διάταγμα Παυλόπουλου
«θεσμοί διαμεσολάβησης μεταξύ κράτους και κοινωνίας»
Οι θεσμοί αυτοί ήταν μικρογραφίες των εκλογών (πχ φοιτητικές εκλογές, οι επαγγελματικοί φορείς, συνδικαλιστικές οργανώσεις)
- Χρήματα από την ΕΟΚ για τους μηχανισμούς των πελατειακών σχέσεων των κομμάτων.

- Δεν έχουμε ολιγάρχες αλλά μικρές μικρές ομάδες πίεσης που προστατεύονται από τον ανταγωνισμό μέσα από πολυάριθμες νομοθετικές ρυθμίσεις
- Εκπροσώπηση αυτών των ομάδων και στη βουλή
- Επιδόσεις ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
- Δυαδική πολιτική οικονομίας: αυτοί που είναι μέσα στο σύστημα και αυτοί που είναι έξω από το σύστημα.

Τι ήταν τα Μνημόνια Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής;

- Αθέτηση δανειακών υποχρεώσεων= έξοδος από το κοινό σύστημα
- Αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει και παγκόσμια αποσταθεροποίηση
- Το χρέος σήμαινε και τραπεζική κρίση
- Τρόικα ή θεσμοί (μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και το Διεθνές Νομισματικό ταμείο)
- 3 μνημόνια: 2010, 2012, 2015

- 2010: 1^ο πακέτο διάσωσης, 110 δις ευρώ και ποικίλα μέτρα σε ένα καλοσχεδιασμένο πλάνο
- 2011: κακοί οιωνοί για την Ελλάδα, κρίση και σε άλλες χώρες
- Κάποιοι έστρεφαν τη σχέση αιτίου- αιτιατού: η κρίση γέννησε το μνημόνιο ή το μνημόνιο της κρίση;/ θεωρίες συνωμοσίας/ κακός ο ρόλος της δημοσιογραφίας
- Παπανδρέου δημοψήφισμα : κατακραυγή
- 2012: 2^ο πακέτο διάσωσης, 164,5 δις ευρώ (εκλογές με τη μορφή δημοψηφίσματος για την παραμονή της χώρας στο Ευρώ.
ΑΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

Εκλογές:

- Εκλογές στις 17 Ιουνίου 2012: ΝΔ κερδίζει, αναδεικνύεται ο Σύριζα, στο προσκήνιο και η Χρυσή Αυγή που αναδείχθηκε με την οικονομική κρίση
- Κυβέρνηση ΝΔ/ΠΑΣΟΚ/ΔΗΜΑΡ
- Αλληπάλληλα σοκ στην οικονομία με την ανεργία να αγγίζει το 15%
- Βεβιασμένη και πρόχειρη λήψη αποφάσεων σε πολλές περιπτώσεις.
- Α. ημιτελή εφαρμογή μέτρων (ομάδες πίεσης και απροθυμία των πολιτικών ελίτ) ή Β. λανθασμένη λήψη μέτρων

- β. Μη αναμενόμενες αρνητικές επιδράσεις μέτρων που υλοποιήθηκαν με επιτυχία. Για παράδειγμα η λιτότητα είχε δυσμενείς επιπτώσεις για την οικονομία επειδή οι τράπεζες δεν έδιναν πιστώσεις και δίχως ρευστότητα δεν υπάρχουν υγιείς επιχειρήσεις που δεν μπορούσαν να επιβιώσουν πόσο μάλλον να επενδύσουν. Ανακεφαλοποιήσεις αλλά ΥΠΉΡΧΑΝ διαφυγόντα κεφάλαια στο εξωτερικό
- Αυτό που χρειαζόταν ήταν παροχή κινήτρων για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.
- Ανάλογη με την κρίση του 1929 στην Αμερική με απώλειες θέσεων από τον ιδιωτικό τομέα. Το χρέος δεν ήταν βιώσιμο και είχαμε πια την προοπτική του Grexit. (Δεν προβλεπόταν αλλά προτεινόταν από κάποιους κλάδους)

- Ευρωεκλογές 2014- εκλογές με ανάδειξη του Σύριζα και των Ανεξάρτητων Ελλήνων
- Διαπραγματεύσεις- η οικονομία διαλύθηκε δημοψήφισμα στις 5 Ιουλίου.
- ΟΧΙ με διπτό τρόπο 61,31% έναντι 38,69% για το Ναι
- 2015: δεν έγινε αναδιάρθρωση του χρέους από φόβο μετάδοσης του προβλήματος και σε άλλες χώρες.
- «Οι Ευρωπαίοι ψηφοφόροι δεν είχαν όρεξη για πολιτικές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν επιδότηση των ανεύθυνων Ελλήνων» λέει ο Καλύβας (2015: 270)
- Η μετάδοση της κρίσης δεν αποφεύχθηκε
- Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Κύπρος, Ιταλία
- Η ιστορία της κρίσης ως πολιτικό επιχείρημα

Εκλογές Ιούνης 2019

- Μητσοτάκης
- **2019 Κορωνιοίος**

2022: ΠΟΛΕΜΟΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ - ΡΩΣΙΑΣ

- Είναι το παρόν μας, το οποίο θα γίνει παρελθόν στο μέλλον όταν πάρουμε τις αποστάσεις από αυτό